

Nr. 13, 4. feb. 2009

Mange nyansættelser uanset konjunkturerne, side 1

Effektiv jobsøgning øger sandsynligheden for job, side 3

Uddannelse betaler sig lige meget for indvandrere og danskere, side 5

Mange nyansættelser uanset konjunkturerne

Danske virksomheder ansætter mellem 700.000 og 800.000 nye medarbejdere årligt. Det gælder uanset, om konjunkturerne er gode eller dårlige.

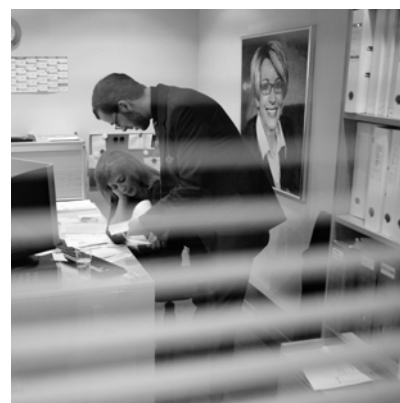
Når væksten er høj, ansætter virksomhederne folk. Det ved de fleste. Men en ny opgørelse viser, at virksomhederne ansætter næsten lige så mange, når væksten er lav.

Fra 1994 til 2000 og fra 2004 til 2006 var der højkonjunktur i Danmark. Væksten var mellem 2 og 5,5 procent årligt. I disse

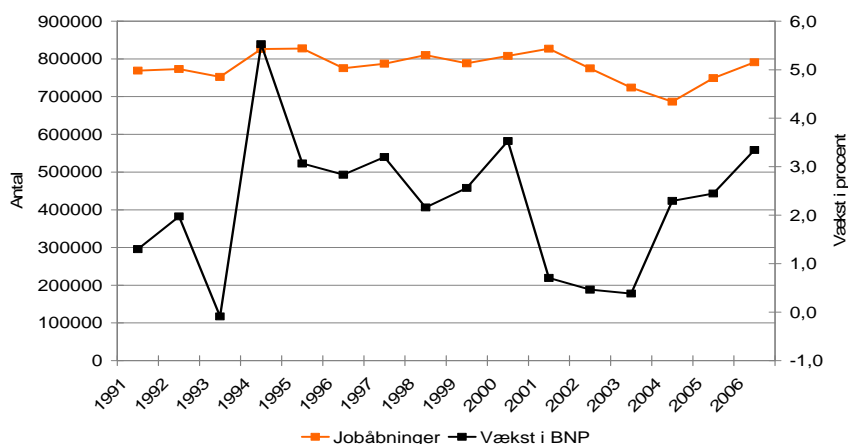
perioder ansatte virksomhederne omkring 750.000 nye medarbejdere årligt. I 1993 og i perioden 2001 til 2003 var den økonomiske vækst lav, nemlig under én procent om året. Alligevel ansatte virksomhederne næsten lige så mange nye medarbejdere.

Arbejdsmarkedet er dynamisk

I følge professor ved Århus Universitet Torben M. Andersen, viser den store jobomsætning, at der er en betydelig dynamik på arbejdsmarkedet, også selvom konjunkturerne ikke er gode.

Antal jobåbninger og årlig vækst

Kilde: Danmarks statistik og IDA.

Note: Figuren viser, at der er mellem 700.000 og 800.000 jobåbninger hvert år i perioden 1991-2006. Fra 1991-2006 har den årlige vækst i Danmark svinget mellem 0 procent og 5,5 procent. I opgørelsen er kun medregnet nye job i en virksomhed. Hvis en medarbejder i en virksomhed får et nyt job i samme virksomhed, tæller det ikke som en nyansættelse.

Spørger man Torben M. Andersen, er der flere årsager til, at der også i nedgangstider er et højt niveau for nyansættelser.

”For det første påvirker en lavkonjunktur ikke alle sektorer ens. Nogle er i kraftig tilbagegang, samtidig med at andre kan være i fremgang. For det andet kan virksomhedernes behov for forskellige typer af arbejdskraft ændre sig. Dvs. afskedigelser rammer nogle grupper f.eks. lavt uddannede, mens nyansættelserne sker for andre grupper f.eks. visse grupper af højt uddannede”, forklarer han.

Derudover bliver mange nye medarbejdere ansat, fordi andre forlader arbejdsmarkedet af naturlige årsager.

”Det kan være folk flytter eller bliver pensioneret, og det giver en vis dynamik,” siger Torben M. Andersen.

Hvor er jobåbningerne?

Der er altså mange jobåbninger – også i tider med nedgang.

”Det er velkendt, at der er et højt niveau for både jobskabelse og jobdestruktion uanset konjunkturerne. Det samlede antal af job stiger mest under højkonjunktur og modsat i lavkonjunktur”, siger Torben M. Andersen.

Professoren forklarer, at det i nogle situationer kan være vanskeligt at finde de mange jobåbninger, tallene fortæller, der er.

”Hvis man ikke har de kvalifikationer, der kræves for et givet job kan det være svært. I andre situationer kan det være et spørgsmål om at overveje, om man vil flytte eller rejse efter arbejde eller se efter andre jobfunktioner, end man har haft tidligere. Endelig er det selvfølgelig et spørgsmål om at søge jobs – og gøre det på en måde, så man står stærkest muligt i konkurrencen om de ledige job”, slutter han.

Effektiv jobsøgning øger sandsynligheden for job

Konkurrencen på jobmarkedet stiger. Sandsynligheden for at få et job øges ved besvarelse af jobannoncer og en bred søgning efter både deltids- og fuldtidsstillinger. Det viser en ny undersøgelse fra Københavns Universitet.

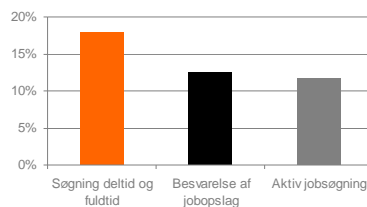
I en tid med stigende ledighed og et stabilt antal nyansættelser på mellem 700.000 og 800.000 om året, øges konkurrencen om hvert enkelt job. Som ledig gælder det derfor om at søge mest effektivt.

Økonomistuderende fra Københavns Universitet har undersøgt, hvilken jobsøgningsstrategi der øger sandsynligheden for at komme i job mest.

Hvad virker?

Undersøgelsen viser, at sandsynligheden for job øges væsentligt, hvis den ledige besvarer konkrete jobopslag. Ligeledes stiger jobmulighederne, når den ledige søger efter både deltids- og fuldtidsstillinger. Desuden viser undersøgelsen, at personer der angiver, at de aktivt søger job, også har væsentligt større sandsynlighed for at komme i job.

Øget sandsynlighed for job ved udvalgte jobsøgningsstrategier

Kilde: Behrens og Markovic (2008), Københavns Universitet.

Note: Figuren viser, at søgning efter både deltids- og fuldtidsstillinger, besvarelse af jobannoncer og aktiv jobsøgning øger sandsynligheden for at komme i job med mellem 12 og 18 %.

Samme tendenser opleves i jobcentre

Undersøgelsens resultater stemmer overens med de erfaringer, der gøres i jobcentrene, fortæller Arbejdsmarkedschef for Jobcenter København Michael Kornager.

”Vi oplever, at de lediges jobmuligheder øges, hvis de breder deres jobsøgning ud. Det gælder både med hensyn til stillingstype, jobfunktion og geografi. Hvis de ledige eksempelvis er villige til længere transporttid, er der større mulighed for at finde et job”.

Michael Kornager pointerer, at det er vigtigt, at de ledige søger relevante og realistiske stillinger, hvor der er gode muligheder for at få job.

Selvom der sker mange afskedigelser i disse måneder, er det ikke sådan, at der ikke er ledige jobs – de ledige skal dog ikke nødvendigvis forvente at få samme jobtype igen, fortæller Michael Kornager.

”Der er nogle brancher, der stadig ikke kan få den efterspurgte arbejdskraft,

mens andre brancher er præget af nedgangstider og massefyringer. De ledige skal derfor se sig om efter alternativer til deres tidligere job. Der er eksempelvis brancher, der er meget sæsonbetingede, og som i perioder ansætter mange nye medarbejdere”.

Michael Kornager mener desuden, at brug af egne kontakter og netværk øger jobmulighederne, især i en tid med færre opslåede job.

”Det er vigtigt, at de ledige ikke giver op, fordi der er færre opslåede stillinger. Det er vigtigt at søge uopfordret, da der stadig er mange stillinger at få. En større

andel af de ledige job besættes nu via mund-til-mund-metoden”, siger han.

Om undersøgelsen fra Københavns Universitet

Undersøgelsen er gennemført via data fra Arbejdskraftundersøgelsen (AKU) fra 2005 og 2006. Den danske arbejdskraftundersøgelse er baseret på ca. 89.000 årlige interview med personer i alderen 15-74 år.

AKU er i undersøgelsen koblet sammen med forskellige registre. Der er blandt andet anvendt data fra Beskæftigelsesministeriets forløbsdatabase, DREAM, samt data fra Finansministeriets Lovmodel.

Uddannelse betaler sig lige meget for indvandrere og danskere

En dansk uddannelse er – økonomisk set – lige så fordelagtig for indvandrere som for danskere.

Det er en myte, at indvandrere ikke får så meget ud af at uddanne sig. Hvis de vel at mærke har fået deres eksamensbevis i Danmark.

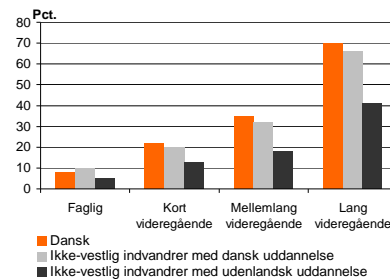
Ny forskning fra Rockwool Fondens Forskningsenhed viser, at det økonomiske afkast af at tage en uddannelse – stort set – er det samme for danskere og for indvandrere og efterkommere fra ikke-vestlige lande.

I undersøgelsen er der fokuseret på, hvor meget man i gennemsnit tjener mere end en ufaglært, hvis man har den ene eller anden uddannelse. Resultatet er, at det, uanset uddannelseslængde og oprindelsesland, kan betale sig at tage en uddannelse. Beregningerne af den gennemsnitlige ekstrafortjeneste er korrigeret for forskelle i køn, alder og erhvervs erfaring.

I forhold til en ufaglært står timelønnen for f.eks. en akademisk uddannet indvandrer på plus 66 procent. En tilsvarende dansker tjener til sammenligning 70 procent mere end den ufaglærte. De danske akademikere får altså kun marginalt mere ud af uddannelse end indvandrerne.

Faglærtes gevinst ved uddannelsen er noget mindre, men her viser det sig faktisk, at indvandrene har en lille ekstragevinst i forhold til de danske kolleger. Mens danske faglærte tjener otte procent ekstra i forhold til ufaglærte, så tjener indvandrerne ti procent ekstra.

Timeløn for uddannede i forhold til ufaglærte, forskel i procent

Kilde: Rockwool Fondens Forskningsenhed, nyhedsbrev november 2008.
 Note: Timelønnen måles som SMAL-fortjenesten. Det vil sige lønnen ekskl. genetillæg, løn under sygdom og personalegoder m.v. Timelønnen er opgjort for 30-55-årige i 2006. Timeløn måles i forhold til personer af samme etnicitet, der kun har gennemført grundskole. Timelønnen er korrigeret for forskelle i køn, alder og erhvervs erfaring. Ikke-vestlige indvandrere, der kun har gennemført grundskole, har en timeløn på 99 procent af niveauet for en tilsvarende dansker.

Forsker Marie Louise Schultz-Nielsen fra Rockwool Fondens Forskningsenhed har gennemført undersøgelsen.

Hun forklarer, at der fortsat er lønforskelle mellem danskere og ikke-vestlige indvandrere og efterkommere med samme uddannelsesniveau.

”Selv om afkastet af uddannelse er det samme, vil der fortsat være forskel mellem den løn danskere og indvandrere med samme uddannelse rent faktisk får udbetalt. Det skyldes især, at danskere i gennemsnit er ældre og har større erhvervs erfaring end indvandrere. Derfor er den gennemsnitlige dansker længere fremme i sit karriereforløb end den gennemsnitlige indvandrer – og derfor får danskeren en højere løn,” siger Marie Louise Schultz-Nielsen.

Kun danske uddannelser

Er den ikke-vestlige indvandrer uddannet i hjemlandet, er afkastet af uddannelsen

kun godt halvt så stort, som hvis uddannelsen er taget i Danmark. En lang videregående uddannelse giver for eksempel kun en timeløn, der er 40 procent over den ufaglærtes løn.

Ifølge Marie Louise Schultz-Nielsen kan det forlede den unge generation til at tro, at uddannelse ikke kan betale sig.

"Hvis unge indvandrere for eksempel ser deres økonomuddannede far arbejde som rengøringsassistent, kan de let komme til at konkludere, at uddannelse ikke giver højere løn," siger hun.

"Derfor er det vigtigt at fortælle de unge, at de skal sammenligne sig med en dansk økonom. De unges muligheder på arbejdsmarkedet kan forventes at ligne den danske økonoms – ikke deres fars. At uddannelsen er taget i Danmark har langt større betydning for lønnen end etniciteten," siger Marie Louise Schultz-Nielsen.

Når afkastet af en udenlandsk uddannelse kun er godt halvt så stort, kan det skyldes usikkerhed om, hvilke kvalifikationer der reelt er i en udenlandsk uddannelse. Det fortæller afdelingsleder Yvonne Pedersen fra uddannelseskontoret i Danmarks Statistik.

"Når vi laver statistik for udenlandske uddannelser, ser vi blandt andet på

uddannelsens længde – vi vurderer som sådan ikke kvaliteten. Hvis en person angiver at være ingeniør, vurderer vi på basis af oplysning om uddannelsens længde, oprindelsesland, personens alder ved uddannelsens afslutning, samt en række andre faktorer, om der rent faktisk er tale om en lang videregående uddannelse," siger hun.

"Vi laver som sådan ikke en kvalitetsvurdering af den enkelte uddannelse. Vi kan ikke vurdere, om én bestemt uddannelse i Irak har samme niveau som en tilsvarende uddannelse i Danmark," siger Yvonne Pedersen.

Yvonne Pedersen fortæller videre, at opgørelsen af medbragt uddannelse ikke er helt lige så sikker som de danske uddannelsesoplysninger, fordi den er baseret på indvandrernes egen angivelse.

"Med de danske uddannelser kan vi i vores registre se, om folk rent faktisk har fuldført en uddannelse på universitetet. Når vi ser på de udenlandske uddannelser, har vi ikke registre. Her har vi udelukkende et spørgeskema, hvor indvandrere selv angiver deres uddannelsesniveau. Spørgeskemaet er dog udformet på en måde, der væsentligt minimerer risikoen for, at nogle kan gøre deres uddannelse lidt højere end den reelt er," siger Yvonne Pedersen.